

JAVNO ZDRAVJE IN UPORABA KONOPLJE V MEDICINI

Avtorja: Dušan Nolimal, Sean Ivan Nolimal ((1987–†10. Februarja 2017)

POVZETEK

Konoplja se po eni strani uvršča med prepovedane droge in po drugi med zdravila in zdravilne rastline. Vendar je bila desetletja glede na Zakon o proizvodnji in prometu s prepovedanimi drogami (ZPPPD) uvrščena v skupino rastlin in snovi, ki so zelo nevarne za zdravje ljudi zaradi hudih posledic, ki jih lahko povzroči njihova zloraba in se ne uporabljajo v medicini. Šele aprila 2017 je postala dovoljena tudi v zdravilih. Njena pridelava in predelava v medicinske namene ostaja prepovedana. Spremembe prinašajo določene posledice za delovanje medicinske in zdravilske dejavnosti ter odgovornih institucij. Zaradi velike razširjenosti uporabe konoplje in potencialov, da se še razširi, posebej v medicini, zdravilstvu in prehrani, sodi njena uporaba med večje zdravstvene probleme in izzive. Uporabe konoplje ni popolnoma brez tveganja, vendar je malo verjetno, da bi povzročila večjo škodo uporabnikom in družbi. Pri pregledu literature o kratkoročnih in dolgoročnih učinkih uporabe konoplje najdemo tudi raziskave, ki govorijo o večji škodljivosti konoplje, vendar je bila metodologija tovrstnih raziskav v večini primerov pomanjkljiva in njihovi zaključki neprimerljivi z zaključki drugih raziskovalcev. Razumevanje endokanabinoidnega sistema, povezanega z aktivnimi učinkovinami v konoplji (kanabinoidi), nakopičenje poročil bolnikov o želenih učinkih, večja družbena sprejemljivost, so prispevali k ponovnem zanimanju za uporabo konoplje v medicinske namene. Vendar vse ugotovitve (še) niso bile rigorozno znanstveno preverjene zaradi zakonskih in urejevalnih preprek. Tudi sedenja opredelitev konoplje na seznamu prepovedanih drog ne upošteva strokovnih priporočil, da se droge razvrščajo glede na dokazi podprto nevarnost za zdravje. Kazalo bi jo čimprej preučiti in revidirati s ciljem olajšati klinično raziskovanje in razvoj zdravil na osnovi konoplje ter zagotoviti bolnikom nestigmatiziran dostop do konoplje. Strokovnjaki v javnem zdravju morajo biti zagovorniki vseh bolnikov in so se celo dolžni zoperstaviti državnim predpisom in političnim merilom, če bi od njih zahtevali odločitve, ki bi bile v nasprotju z njihovim strokovnim prepričanjem in vestjo. Pričakovati je, da bo medicinsko konopljo legaliziralo vse več držav. Javno zdravje bi moralo zagotoviti znanstvene in strokovne podlage za ustrezno regulacijo in predpisovanje. Vzpostavitev ustreznega sistema za spremljanje (monitoring) bi izboljšalo učinkovitost nadzora, pomagalo preprečevati neustrezno rabo, preverjati ustrezne odmerke in načine jemanja ter beležiti stranske učinke in druge možne probleme.